

РАХУНКОВА ПАЛАТА

РІШЕННЯ

від 6 березня 2018 року № 4–2

м. Київ

Про результати аудиту ефективності використання бюджетних коштів, виділених на здійснення правосуддя Вищим господарським судом України

Відповідно до статті 98 Конституції України, статей 7, 25, 26, 35 і 36 Закону України «Про Рахункову палату» розглянуто Звіт про результати аудиту ефективності використання бюджетних коштів, виділених на здійснення правосуддя Вищим господарським судом України. За результатами розгляду Рахункова палата

ВСТАНОВИЛА:

1. Головним розпорядником бюджетних коштів протягом 2016–2017 років забезпечено законне використання затверджених бюджетних призначень у загальній сумі 262 375,6 тис. грн, завдяки чому досягнута мета бюджетної програми за КПКВК 0701010 «Здійснення правосуддя Вищим господарським судом України», при цьому значних фінансових порушень аудитом не виявлено.

Відхилення фактичного виконання результативних показників паспортів бюджетних програм за 2016 і 2017 роки відповідно на 5,5 і 5,6 відс. суттєво не позначилося на ефективності використання бюджетних коштів. Через реальну перспективу ліквідації Вищого господарського суду України (далі – ВГСУ) в ході судової реформи штатні посади суддів і працівників апарату суду не укомплектовані, не здійснюються видатки на будівельно-монтажні роботи.

2. На виконання попередніх рекомендацій Рахункової палати ВГСУ вжито достатньо організаційних заходів для удосконалення облікової політики, економного та раціонального використання бюджетних коштів, зокрема при списанні палива, мастильних матеріалів, впорядкуванні і розподілі паперу, канцелярських товарів та на оплату комунальних послуг і енергоносіїв.

2.1. Внутрішніми документами ВГСУ закріплено контрольні функції та відповідальність посадових осіб за конкретними напрямками діяльності, але в організаційній структурі ВГСУ не створено окремого підрозділу (не визначено особи), до функціональних повноважень якого належить проведення внутрішнього аудиту.

Разом з тим під час проведення контрольного заходу були встановлені окремі порушення при розрахунках потреби та плануванні бюджетних коштів, проведенні публічних закупівель, здійсненні розрахункових операцій.

Систему внутрішнього контролю не удосконалено, як наслідок – ризики неефективного використання фінансових і матеріальних ресурсів.

2.2. Відсутність комплексної системи захисту інформації інформаційної системи ВГСУ створює ризики несанкціонованого та неконтрольованого ознайомлення з інформацією державних інформаційних ресурсів, її модифікації, знищення, копіювання і поширення службової інформації та впливу на процедури автоматичного розподілу справ, які є актуальними, оскільки касаційні суди у складі Верховного Суду розміщені у різних приміщеннях.

3. Через прийняття необґрунтованих управлінських рішень з боку керівництва ВГСУ та недоліки в системі внутрішнього контролю є окремі випадки порушення законодавства та неефективного використання бюджетних коштів.

3.1. У результаті бездіяльності відповідальних осіб ВГСУ щодо виконання рішення Київської міської ради про розірвання з нею договору оренди земельної ділянки, наданої під будівництво, неекономно використано 667,1 тис. грн державних коштів.

3.2. Внаслідок оплати за договором, який фактично передбачав проведення капітального ремонту ліфта в сумі 92,4 тис. грн, здійсненої за рахунок поточних видатків бюджету, порушено підпункт 3.1.3.2 підпункту 3.1.3 пункту 3.1 Інструкції щодо застосування економічної класифікації видатків бюджету, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 12.03.2012 № 333, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 27.03.2012 за № 459/20769, що відповідно до пункту 31 статті 116 Бюджетного кодексу України кваліфікується як порушення бюджетного законодавства в частині недотримання вимог застосування бюджетної класифікації, які не призвели до збитків державного бюджету.

3.3. Мали місце окремі випадки використання службового автомобіля посадовими особами для поїздок, не пов'язаних із службовою діяльністю, без оформлення відповідного дозволу на його використання, що є недотриманням вимог положень абзацу третього пункту 1 постанови Кабінету Міністрів України від 04.06.2003 № 848 «Про впорядкування використання легкових автомобілів бюджетними установами та організаціями». Витрати пального загалом становили 24 л (0,48 тис. грн, які підлягають відшкодуванню).

3.4. При плануванні видатків на оплату електроенергії, теплоенергії та водопостачання на 2016 і 2017 роки у ВГСУ не встановлювались обґрунтовані ліміти споживання відповідно до пункту 43 Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 28.02.2002 № 228. За підсумками 2017 року до державного бюджету повернено 459,4 тис. грн невикористаних відкритих асигнувань за загальним фондом у результаті надмірного планування кошторисних призначень за КЕКВ 2270.

3.5. Тендерним комітетом ВГСУ не дотримано в окремих випадках передбачених процедур закупівель і принципів їх здійснення, що призвело до порушення статті 3, частини першої статті 30 Закону України від 25.12.2015 № 922 «Про публічні закупівлі» та, як наслідок – до недосягнення запланованих цілей.

Зокрема, незважаючи на необхідність консервації об'єкта будівництва, тендерний комітет ВГСУ тричі не спромігся провести прозору процедуру відкритих торгів, у тому числі через порушення законодавства. У результаті не забезпечено першочергових заходів і робіт із захисту території від несприятливих природних і техногенних явищ, що створило ризики техногенної катастрофи та втрати бюджетних коштів, оскільки будівельні конструкції руйнуються.

3.6. Питання подальшої доцільності консервації або будівництва в теперішніх умовах комплексу адміністративних будівель на перетині бульвару Дружби народів та вулиці Старонаводницької, враховуючи потреби в забезпеченні утвореного Верховного Суду належними для відправлення правосуддя приміщеннями, залишається невирішеним та актуальним.

Водночас розроблена у 2012 році проектна документація будівництва об'єкта в умовах чинних нормативних актів втратила актуальність і потребує коригування, якщо Верховний Суд ухвалить рішення про необхідність подальшого будівництва.

При цьому ДБН В.2.2-26:2010 «Будинки і споруди. Суди», затверджені наказом Міністерства регіонального розвитку та будівництва України від 17.05.2010 № 175, не передбачають вимог до приміщень, у яких мають бути розміщені структури новоутвореного Верховного Суду, тому коригування проекту будівництва адмінприміщень потребує першочергового внесення відповідних змін до діючих норм.

3.7. Під час планування службових відряджень не завжди дотримано вимог розпоряджень Голови ВГСУ від 27.05.2014 № 22, від 13.06.2014 № 25 і від 07.11.2016 № 58 «Щодо економного та раціонального використання державних коштів ВГСУ»: відряджені обирали житлові умови вищої цінової категорії, не враховувалася можливість мінімального відхилення від суми, встановленої постановою Кабінету Міністрів України від 02.02.2011 № 98 «Про суми та склад витрат на відрядження державних службовців, а також інших осіб, що направляються у відрядження підприємствами, установами та організаціями, які повністю або частково утримуються (фінансуються) за рахунок бюджетних коштів».

3.8. Встановлено відсутність окремих істотних умов у договорі надання послуг з ремонту та технічного обслуговування транспортних засобів, визначених статтею 25 Закону України від 05.04.2001 № 2344 «Про автомобільний транспорт», що є недотриманням вимоги пункту 4 розділу III Правил надання послуг з технічного обслуговування і ремонту колісних транспортних засобів, затверджених наказом Міністерства інфраструктури України 28.11.2014 № 615, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 17.12.2014 за № 1609/26386.

3.9. Не вжито заходів щодо оформлення права постійного користування або договору оренди земельної ділянки, на якій розташовані гаражі ВГСУ, у зв'язку з чим є ризик втрати державного майна.

4. Нормативно-правове поле, що визначало діяльність об'єкта аудиту, зазнало докорінних змін, у результаті яких з 15.12.2017 ВГСУ припиняє свою діяльність шляхом ліквідації у встановленому законом порядку, а належне йому державне майно передається до Верховного Суду.

4.1. Конституційні зміни в судовій системі призвели до необхідності вирішення таких проблемних питань, як реальна потреба в приміщеннях для Верховного Суду з урахуванням структурних змін, матеріально-технічне забезпечення, а також законодавче врегулювання вивільнення суддів Верховного Суду України та вищих спеціалізованих судів і працівників апаратів з дотриманням їхніх конституційних прав.

4.2. Фактично відсторонено від здійснення судочинства 42 судді ВГСУ, яким законодавством гарантовано переведення до іншого суду, однак Вищою кваліфікаційною комісією суддів України, до обов'язків якої віднесено вирішення цього питання, на час аудиту не розроблено необхідного для такого переведення механізму та відповідних критеріїв вимог. Ця правова невизначеність створює ризики фінансових наслідків для Державного бюджету України у вигляді виплати суддівської винагороди суддям, які фактично не здійснюють судочинство, та подальшого утримання помічників цих суддів.

4.3. Положенням про помічника судді суду загальної юрисдикції, затвердженим рішенням Ради суддів України від 25.03.2011 № 14, та іншими нормативними актами не визначаються критерії, що регламентують потребу судді в певній кількості помічників.

За результатами обговорення та на підставі викладеного Рахункова палата

В И Р І Ш И Л А:

1. «Звіт про результати аудиту ефективності використання бюджетних коштів, виділених на здійснення правосуддя Вищим господарським судом України» затвердити.

2. Про результати аудиту ефективності використання бюджетних коштів, виділених на здійснення правосуддя Вищим господарським судом України, поінформувати **Верховну Раду України, Верховний Суд та Вищу кваліфікаційну комісію суддів України.**

3. Надіслати відомості у формі рішення Рахункової палати **Кабінету Міністрів України.**

4. Рішення Рахункової палати та Звіт надіслати ліквідаційній комісії з припинення діяльності **Вищого господарського суду України і**

запропонувати усунути виявлені під час аудиту порушення і недоліки та рекомендувати:

- з метою надання користувачам правдивої і достовірної інформації формувати ліквідаційний баланс з урахуванням усунення всіх можливих недоліків і порушень, виявлених аудитом;

- відшкодувати до державного бюджету вартість пального на суму 0,48 тис. грн;

- вирішити питання документального оформлення повернення Київській міській раді земельної ділянки, що використовувалася під час будівництва, з метою усунення ризиків неекономного використання бюджетних коштів.

5. Верховному Суду рекомендувати:

- ініціювати перед Радою суддів України визначення в Положенні про помічника судді суду загальної юрисдикції критеріїв, що регламентують потребу судді в необхідній кількості помічників залежно від навантаження та спеціалізації;

- з метою усунення ризиків несанкціонованого та неконтрольованого ознайомлення з інформацією державних інформаційних ресурсів, її модифікації, знищення, копіювання і поширення вжити заходів щодо виконання вимог Закону України від 05.07.1994 № 80 «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах» у частині створення комплексної системи захисту інформації;

- з метою усунення ризиків втрати майна вжити заходів щодо оформлення права постійного користування або договору оренди земельної ділянки, на якій розташовані гаражі для автомобілів, передані під час ліквідації ВГСУ на баланс Верховного Суду;

- розглянути питання доцільності будівництва в теперішніх умовах комплексу адміністративних будівель на перетині бульвару Дружби народів та вулиці Старонаводницької, враховуючи потребу в забезпеченні Верховного Суду належними для відправлення правосуддя приміщеннями і необхідність консервації цього об'єкта з метою запобігання екологічній катастрофі;

- спільно з Державною судовою адміністрацією України ініціювати перед Міністерством регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України внесення змін до ДБН В.2.2-26:2010 «Будинки і споруди. Суди» у зв'язку із законодавчими змінами.

6. Вищій кваліфікаційній комісії суддів України рекомендувати:

- з метою усунення ризиків неефективного використання бюджетних коштів на оплату праці суддям, які не здійснюють судочинства, та дотримання їх конституційних прав у найстисліші терміни розробити та затвердити механізм і критерії, необхідні для розгляду питання переведення суддів відповідно до положень частини третьої статті 82 Закону України від 02.06.2016 № 1402 «Про судоустрій та статус суддів»;

- з урахуванням змін у законодавстві переглянути Положення про порядок переведення суддів до іншого суду того самого рівня у випадку

реорганізації, ліквідації або припинення роботи суду, затверджене рішенням Вищої кваліфікаційної комісії суддів України від 23.10.2015 № 68/зп-15.

7. Оприлюднити рішення Рахункової палати, Звіт і результати його розгляду об'єктом контролю на офіційному веб-сайті Рахункової палати.

8. Контроль за виконанням цього рішення покласти на члена Рахункової палати Невідомого В. І.

Т. в. п. Голови Рахункової палати

О. С. Яременко